

Statue of St. Michael the Archangel that stands above Kyiv's Independence Square. St. Michael is patron saint of the Ukrainian capital.

ST. MICHAEL THE ARCHANGEL

Defend people of Ukraine in battle; be their defence against the wickedness and snares of the devil. May

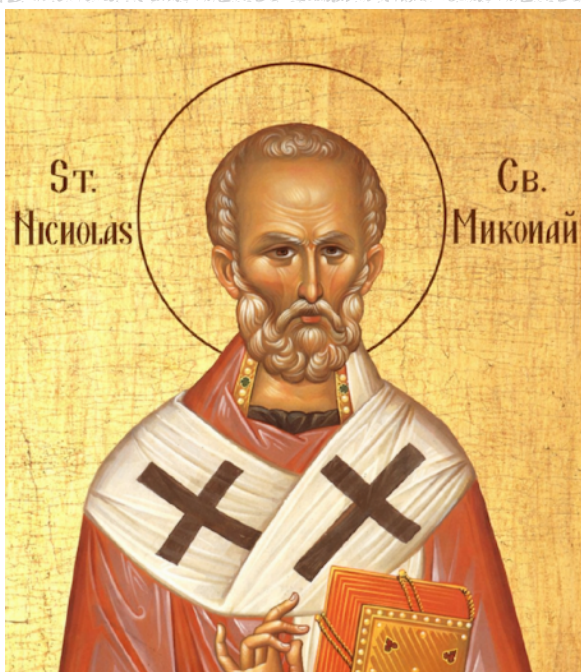
God rebuke him, we humbly pray; and to you, O Prince of the heavenly host, by the power of God, thrust into hell Satan and the other evil spirits who are trying to invade Ukraine. Amen.

~ September 20, 2026 ~
SUNDAY AFTER THE EXALTATION OF THE HOLY CROSS
НЕДІЛЯ ПІСЛЯ ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА
~ 1,670TH DAY OF WAR IN UKRAINE ~

The Savior told the disciples what they did not want to hear: that they must take up their crosses and lose their lives in order to enter the Kingdom of Heaven. The same is true for us, for whatever false gods we are tempted to serve, we cannot conquer sin and death. To serve them is to become their slaves and to receive nothing in return but weakness and despair. The word of the Cross is that we too must lose ourselves in the service of the Kingdom in order to participate personally in our Lord's great victory and blessing, both now and for eternity.

Господь сказав учням те, чого вони не хотіли чути: що вони повинні взяти свої хрести і втратити своє життя, щоб увійти в Царство Небесне. Те саме стосується і нас, бо яким би фальшивим богам ми не спокусилися служити, ми не можемо перемогти гріх і смерть. Служити їм означає стати їхніми рабами і не отримати натомість нічого, крім слабкості та відчаю. Слово Хреста полягає в тому, що ми також повинні втратити себе в служінні Царству, щоб особисто брати участь у великій перемозі та благословенні нашого Господа, як зараз, так і у вічності.

ST. NICHOLAS
THE WONDERWORKER

СВ. МИКОЛАЯ ЧУДОТВОРЦЯ

1112 Caledonia Ave. Victoria, BC V8T 1G1

www.stnicholasparish.org

OFFICE

250.384.2255

office-stnicholas@nweparchy.ca

PASTOR

Rev. Yuriy Vyshnevskyy

yuriy.vyshnevskyy@nweparchy.ca

250.384.2292

DONATE FOR UKRAINE

ПОЖЕРТВУЙ НА УКРАЇНУ

www.stnicholasparish.org
Victoria, BC Canada

DONATE TO HELP UKRAINIANS ARRIVING ON SOUTH VANCOUVER ISLAND ~ Make cheques payable to 'St. Nicholas church' with memo 'Newcomers fund'. You can also donate cash or through e-transfer to finance-stnicholas@nweparchy.ca. Click DONATE button on the parish website www.stnicholasparish.org to donate via CanadaHelps. Tax receipts will be issued.

BEQUESTS & WILLS ~ Leaving a bequeath is a process of giving a donation through your will. It is simply a distribution from your estate to a charitable organization through your last will and testament. It can be as small or as large a donation as you wish. It is important that you talk to your lawyer about the process. In your kindness please remember St Nicholas the Wonderworker Ukrainian Catholic Church in your bequeath and will. If anyone wishes to make such a bequeath in their will, the following clause may be included or added to a will: "I give, devise, and bequeath to **St. Nicholas the Wonderworker Ukrainian Catholic Parish** - 1112 Caledonia Avenue, Victoria BC, V8T 1G1, the sum of \$ _____ (or _____% of my estate), to be used for the benefit of the parish and its pastoral activities."

SUNDAY HYMNS ~ НЕДІЛЬНІ ПІСНІ			
OPENING HYMN	Витай нам Хресте Пресв'ятий ~ We Sing Your Praises (pg. 4-5)		
COMMUNION HYMN	Витай між нами ~ With Solemn Greeting (pg. 244-245)		
CLOSING HYMN	Боже Великий, Єдиний (pg. 264)		
LITURGICAL SCHEDULE ~ РОЗКЛАД БОГОСЛУЖІНЬ			
SUNDAY, Sep 20	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	10 AM	
TUESDAY, Sep 22	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	9 AM	
WEDNESDAY, Sep 23	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	9 AM	
THURSDAY, Sep 24	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	9 AM	
FRIDAY, Sep 25	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	9 AM	
SATURDAY, Sep 26	Божественна Літургія українською мовою		9 AM
	Біблійна зустріч/Bible meeting ~ 5 PM	Vespers~Вечірня	6 PM
SUNDAY, Sep 27	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	10 AM	
NOTE: to request a Divine Liturgy, please speak with Fr. Yuriy			
 ~ finance-stnicholas@nweparchy.ca			
PARISH OPERATING COST		SEPTEMBER 13 DONATIONS	
The annual operation cost for our parish (per 2025 financial report) is <i>approximately</i> \$200,000 a year. This works out to \$3,997 per week. How can I help? If you are working, donating one hour of your income per week will safeguard the financial future of our parish. WAYS TO DONATE: e-transfer, tap to donate Square terminal or cash.		Coffee: \$ 64.35; Vigil lights: \$20.15; Loose collection: \$60.00; Envelope donations: \$510.00; Pre-authorized donations and e-transfers Sept 7 to Sept 13: \$273.00; Canada Helps donations Sept 7 to Sept 13: \$120.63; Square donations Sept 7 to Sept 13: \$39.00 TOTAL: \$1,087.13 <i>May God bless and reward you abundantly for your generosity!</i>	
 Square ~ terminal for donations located in the church entrance			
PASTORAL MINISTRY & HOLY MYSTERIES ~ УДІЛЕННЯ ТАЇНСТВ			
CONFESSIONS/СПОВІДЬ.....before or after services			
BAPTISMS/ХРЕЩЕННЯ.....by appointment			
MARRIAGES/ШЛЯЮБИ.....six months notice should be given to the parish priest, and he should be contacted before any other arrangements are made			
FUNERALS/ПОХОРОНИ.....by appointment			
BLESSINGS/ОСВЯЧЕННЯ.....contact priest			
HOSPITAL VISITS/ВІДВІДИНИ В ЛІКАРНІ.....at any time 250.384.2292			
Ukrainian Catholic Church ~ www.ugcc.ua ~ Українська Греко-Католицька Церква			

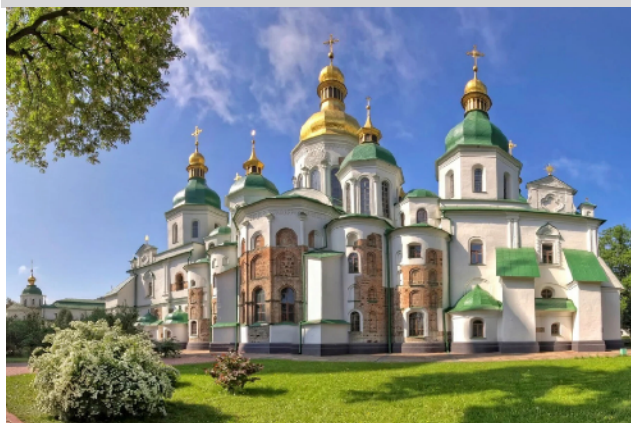
PRAYER FOR THE AFFLICTED PEOPLE OF UKRAINE IN TIME OF WAR

O Lord Jesus Christ, our God, we entreat You to hear the earnest prayer of Your beloved Church of Kyivan Rus' for her deeply afflicted children abiding in the land of Ukraine. Behold their grave sorrow and grievous plight, and speedily come to their aid. Deliver Your vulnerable people from unjust aggressors, foreign invasion and the terror of war. Strengthen courageous defenders of the nation to fight virtuously, inspired more by love of those they protect than hatred of the enemy.

O compassionate Lord, shelter the displaced, heal the wounded, console the orphan, protect the widow, comfort those who mourn, and mercifully receive into Your Kingdom those who have nobly died guarding their homeland against every aggression. Quickly make cease the spilling of blood of friend and foe alike, yet stir many to bravely struggle for that true justice which alone can bring lasting peace. O kind-hearted Lord, as You are our peace, soften the hearts of the unmerciful and convert those who promote hostilities toward reconciliation, so that Your beloved children of the land of Ukraine, may abide in that tranquility, justice and freedom which reflects your Kingdom, where You reign with Your eternal Father, and Your most holy, good and life-giving Spirit, now, and forever and ever. Amen.

МОЛИТВА ЗА МНОГОСТРАЖДАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД У ЧАС ВІЙНИ

Господи Ісусе Христе Боже наш, благаємо Тебе, вислухай щирі молитви Твоїї улюбленої Церкви Київської Русі за важко страждаючих дітей українського краю. Споглянь милостивим оком на їх лихоліття та ласкаво поспіши на допомогу. Звільни свій беззахисний народ від несправедливих загарбників, напестя агресорів та терору війни. Зміцни силою Твоюю усіх доблесних і відважних захисників для добросердечної боротьби, щоб вони радше керувалися любов'ю до

беззахисних, аніж ненавистю до ворогів. О Премилосердний Господи, захорони переселенців, зціли поранених, борони сиріт, підтримай вдів, потіш скорботних та ласкаво прийми до Твого Царства всіх, хто благородно віддав своє життя в обороні Батьківщини від нападів ворогів. Поспіши зупинити кровопролиття як друга, так і недруга та запали серця багатьох до мужньої боротьби за істинну справедливість, що є джерелом тривалого миру. О добросердний Господи, Ти – наш мир, пом'якши зачерствілі серця, наведи тих, хто сприяє воєнним діям, до примирення, щоб Твій улюблений український народ втішався миром, справедливістю та свободою – ознаками Твого Царства, в якому Ти царюєш з Предвічним Твоїм Отцем, і Всесвятим, Благим і Животворним Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

A YEAR FOR CHRISTIAN FAMILIES ~ РІК ХРИСТІЯНСЬКИХ РОДИН

The year 2026 (Nov 14, 2025 - Oct 12, 2026), is officially designated in our Eparchy as A Year for Families. The motto for this Year is: “Patient in hope, strong in love” (Romans 12:12). This designation aims to promote the importance and vital role of Christian families in society and in the life of the Church, especially during times of war, social instability, and other contemporary challenges facing families.

O great God, God of our fathers! Grant our people as many good, holy, Christian families as possible. Give us parents who would openly and boldly profess Your divine Gospel and serve You faithfully. Grant us fathers who would be examples of Christian life for their children, true protectors, and good guides in life. Grant us mothers who would know how to raise their children well, in a Christian way, and who would be a help, a comfort, and a wise counsel to their husbands.

Grant us children who would be the joy and pride of their parents, and the adornment of their nation. Bless, Almighty God, the Ukrainian people. Grant them the grace to serve You faithfully and one day attain the eternal reward in Heaven, for to You, O God, One in the Holy Trinity — Father, Son, and Holy Spirit — belong all glory, honor, and worship forever and ever. Amen.

(Prayer of Metropolitan Andrey Sheptytsky for family)

2026 рік (14 листопада 2025 - 12 жовтня 2026) офіційно проголошений в нашій Єпархії Роком Родини. Гаслом цього Року є: “Терпеливі в надії, сильні в любові” (Римлян 12:12). Таке проголошення має на меті піднести важливість і життєво необхідну роль християнської родини в суспільстві та житті Церкви, особливо в часи війни, соціальної нестабільності та інших сучасних викликів для сімей.

Боже великий, Боже отців наших! Дай нашому народові якнайбільше добрих, святих християнських родин. Дай нам таких батьків, які голосно й відверто признавалися б до божественної Твоєї Євангелії і до Твоєї служби. Дай нам татів, які для своїх дітей були б прикладом християнського життя, правдивими опікунами та добрими провідниками в житті. Дай нам таких матерів, що вміли б добре, по-християнськи виховувати своїх дітей, а для своїх чоловіків були б поміччю, потіхою та доброю радістю. Дай нам таких дітей, які були б потіхою та славою батьків і красою свого народу. Благослови, всемогутній Боже, український нарід. Даруй йому ласку вірно Тобі служити і досягнути колись вічної нагороди в небі, бо Тобі, Боже, у Святій Трійці єдиний, Отче, Сину і Духу Святий, належить вся слава, честь і поклоніння на віки віків. Амінь.

(Молитва Митрополита Андрія Шептицького за українську родину)

ANNOUNCEMENTS ~ ОГОЛОШЕННЯ

☑ **3 ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ~ HAPPY BIRTHDAY** to JOAN ROSSA, SONYA HENRY, SOLOMIIA PRYSHLIAK, NAZARII PRYSHLIAK and all those who celebrated their birthdays this past week. May the Lord Our God continue to bless you abundantly and the Holy Mother of God protects you at all times. Многая Лїта!

☑ **МОЛИТОВНЕ ЧИТАННЯ СВЯТОГО ПИСЬМА** ~ запрошуємо вас поглибити своє молитовне життя через читання Божого Слова та сприйняті світу і свого власного життя у світлі цього Слова. Слово Боже є *живим словом*, яке вимагає живого спілкування з Богом. Зустрічі відбуваються щосуботи о 17:00-18:00 год.

☑ **PRAYERFUL READING OF THE HOLY SCRIPTURE** ~ We invite you to deepen your prayer life through reading God's Word and perceiving the world and your own life in the light of this Word. The Word of God is a *living word* that requires living communion with God. Meetings will take place every Saturday at 5-6 p.m.

☑ **VESPERS** ~ In the Eastern Church the liturgical day begins in the evening with the setting of the sun. This practice follows the Biblical account of creation: *"And there was evening and there was morning, the first day"* [Genesis 1:5]. The service of Vespers takes us through creation, sin, and salvation in Christ. It leads us to the meditation of God's word and the glorification of his love for people. It instructs us and allows us to praise God for the particular events or persons whose memory is celebrated. It prepares us for the sleep of the night and the dawn of the new day to come. On the evening before the Divine Liturgy, it begins our movement into the most communion with God in the sacramental mysteries. In our parish, the Vespers is celebrated **every Saturday at 6 PM.**

☑ **ВЕЧІРНЯ** ~ У Східній Церкві літургійний день розпочинається ввечері із заходом сонця. Ця практика відповідає біблійній розповіді про сотворення: *"І був вечір і був ранок — день перший."* [Буття 1:5]. Служба Вечірні проводить нас через творіння, гріх і спасіння у Христі. Вона веде нас до роздумів над Божим словом і прославлення Його любові до людей. Вона навчає нас і дозволяє нам прославляти Бога з нагоди про події чи особи, пам'ять яких святкується. Вона готує нас до нічного сну та світанку нового дня. Ввечері перед Божественною Літургією розпочинається наш рух до сопричастя з Богом у sacramентальних тайнах. Вечірня у нашому храмі служиться **щосуботи о 18:00.**

☑ **PRAYER REQUEST ~ ПРОХАННЯ ПРО МОЛИТВУ** ~ Please keep in your prayers the members of our parish, our family and friends who are ailing, are in hospitals, nursing homes and those who are not able to join actively in their community. Просимо, моліться за парафіян, рідних та друзів, які хворіють, перебувають у лікарнях, будинках престарілих, а також за тих, хто не може активно приєднатися до спільноти.

☑ **ТАЙНА СПОВІДІ ~ SACRAMENT OF CONFESSION** ~ before and after daily (9am) and Sunday (10am) Liturgies; ~ перед і після щоденної Літургії о 9 год і недільної о 10 год.

DIVINE LITURGY PROPER ~ УСТАВ ЛІТУРГІЇ

*The Divine Liturgy of our Father among the Saints John Chrysostom.
Scripture readings from the New Testament are taken from the
New Revised Standard Version Catholic Edition.
Українською - у перекладі Івана Хоменка.*

Antiphon 1

Verse: O God, my God, hear me; why have You forsaken me? The words of my transgressions put salvation far from me.

Refrain: Through the prayers of the Mother of God, O Saviour, save us.

Verse: O God, I will call to You by day but You will not listen; and by night, yet it will not be foolish of me.

Refrain: Through the prayers of the Mother of God, O Saviour, save us.

Verse: But You, the praise of Israel, dwell in the holy place.

Refrain: Through the prayers of the Mother of God, O Saviour, save us.

Glory... Now... Only-begotten Son...

Antiphon 3

Verse: Come, let us sing joyfully to the Lord, let us acclaim God, our Saviour.

Refrain: Son of God, crucified in the flesh, save us who sing to You: Alleluia.

Verse: Let us come before His face with praise, and acclaim Him in psalms.

Refrain: Son of God, crucified in the flesh, save us who sing to You: Alleluia.

Verse: For God is the great Lord, and the great king over all the earth.

Refrain: Son of God, crucified in the flesh, save us who sing to You: Alleluia.

Entrance Verse: Come, let us worship and fall down before Christ.

Refrain: Son of God, crucified in the flesh, save us who sing to You: Alleluia.

Troparion, Tone 8: You came down from on high, O Merciful One,* and accepted three days of burial* to free us from our sufferings.* O Lord, our life and our resurrection,* glory be to You.

Troparion, Tone 1: Save Your people, O Lord, and bless Your inheritance.* Grant victory to Your faithful people against enemies,* and protect Your community by Your cross.

Glory: Kontakion, Tone 8: When You rose from the tomb,* You also raised the dead and resurrected Adam.* Eve exults in Your resurrection,* and the ends of the world celebrate Your rising from the dead,* O most merciful One. Now and for ever and ever. Amen.

Now: Kontakion, Tone 4: By Your own choice, O Christ our God,* You were lifted on the cross.* Grant Your mercies to Your new community* that bears Your Name.* By Your power gladden the

faithful people,* and grant them victory against enemies.* May they have the help of Your instrument of peace,* the invincible sign of victory.

Prokeimenon, Tone 7: Exalt the Lord our God,* and bow in worship at the footstool of his feet, for it is holy. *Verses:* The Lord reigns, let the people tremble. (*Psalm 98:5,1*)

Epistle ~ Galatians 2:16-20 ~ A reading from the Epistle of the Holy Apostle Paul to the Galatians. *Brothers and Sisters,* we know that a person is justified not by the works of the law but through faith in Jesus Christ. And we have come to believe in Christ Jesus, so that we might be justified by faith in Christ, and not by doing the works of the law, because no one will be justified by the works of the law. But if, in our effort to be justified in Christ, we ourselves have been found to be sinners, is Christ then a servant of sin? Certainly not! But if I build up again the very things that I once tore down, then I demonstrate that I am a transgressor. For through the law I died to the law, so that I might live to God. I have been crucified with Christ; and it is no longer I who live, but it is Christ who lives in me. And the life I now live in the flesh I live by faith in the Son of God, who loved me and gave himself for me.

Alleluia, Tone 1: *Verses:* Remember Your congregation which You acquired from the beginning. *Verses:* But God is our king before the ages; He has wrought salvation in the midst of the earth. (*Psalm 73:2,12*)

Gospel ~ Mark 8:34-9:1 ~ The Lord said, “If any want to become my followers, let them deny themselves and take up their cross and follow me. For those who want to save their life will lose it, and those who lose their life for my sake, and for the sake of the gospel, will save it. For what will it profit them to gain the whole world and forfeit their life? Indeed, what can they give in return for their life? Those who are ashamed of me and of my words in this adulterous and sinful generation, of them the Son of Man will also be ashamed when he comes in the glory of his Father with the holy angels.” And he said to them, “Truly I tell you, there are some standing here who will not taste death until they see that the kingdom of God has come with power.”

Instead of ‘It is truly’ we sing: O my soul, magnify the most precious cross of the Lord. **And the Irmos, Tone 8:** You are a mystical Paradise, O Mother of God, who though untilled, have brought forth Christ. He has planted upon earth the life-giving Tree of the Cross. Therefore today as we raise it on high we bow low and we magnify you.

Communion Hymn: Praise the Lord from the heavens;* praise Him in the highest. (*Psalm 148:1*)* Let the light of Your countenance, O Lord,* shine upon us.* Alleluia, alleluia,* alleluia. (*Psalm 4:7*)

At the end of Liturgy we sing:

Go Your Cross, O Master, we bow in veneration, and we glorify Your holy Resurrection. (3x)

Перший антифон

Стих: Боже, Боже мій, зваж на мене, чому Ти оставив мене?* Далеко від спасення мого слова гріхопадінь.

Приспів: Молитвами Богородиці,* Спасе, спаси нас.

Стих: Боже мій, закличу вдень і не вислухаш, * і вночі, і не в безумство мені.

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих: А Ти у святому живеш, * хвало ізраїлева.

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Слава: І нині: Єдинородний Сину...

Третій антифон

Стих: Прийдіте, возрадуємся Господеві, воскликнім Богу, Спасителеві нашому.

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, що плоттю розп'явся, співаємо Тобі: Аллилуя.

Стих: Ідім перед лицем Його з ісповіданням, і псалмами воскликнім Йому.

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, що плоттю розп'явся, співаємо Тобі: Аллилуя.

Стих: Бо Бог – великий Господь і цар великий по всій землі.

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, що плоттю розп'явся, співаємо Тобі: Аллилуя.

Вхідний стих: Прийдіте поклонімся і припадім до Христа.

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, що плоттю розп'явся, співаємо Тобі: Аллилуя.

Тропар, глас 8: З висоти зійшов Ти, Милосердний, * погребення прийняв Ти тридневне, * щоб нас визволити від страстей, * життя і воскресіння наше, * Господи, слава Тобі.

Тропар, глас 1: Спаси, Господи, людей Твоїх * і благослови насліддя Твоє, * перемоги благовірному народові на супротивників даруй * і хрестом Твоїм * охорони люд Твій.

Слава: Кондак, глас 8: Воскресши із гробу, * умерлих воздвигнув Ти * і Адама воскресив Ти, * і Єва ликує в Твоїм воскресінні, * і кінці світу урочисто святкують * востання Твоє, * Многомилостивий.

І нині: Кондак, глас 4: Вознісся Ти на хрест добровільно. * Новому людові Твоєму, що Твоє ім'я носить, * даруй щедроти Твої, Христе Боже. * Возвесели силою Твою благовірний народ, * перемоги на супротивників дай йому, * що за поміч має Твоє оружжя миру, непоборну перемогу.

Прокімен, глас 7: Вознесіть Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо святе воно (Пс. 98,5). *Стих:* Господь воцарився, нехай обурюються народи (Пс. 98,1).

Апостол ~ Галатів 2:16-20 ~ До Галатів Послання Святого Апостола Павла Читання:

Браття і сестри, ми знаємо, що людина оправдується не ділами закону, а через віру в Ісуса Христа, ми й увірували в Христа Ісуса, щоб оправдатися нам вірою в Христа, а не ділами закону; бо ніхто не оправдається ділами закону. Коли ж, шукаючи оправдання у Христі, виявилось, що й ми самі грішники, — то неже Христос — служитель гріха? Жадним робом! Бо коли я знову відбудовую те, що зруйнував був, то я себе самого оголошую переступником. Я бо через закон для закону вмер, щоб для Бога жити: я — розп'ятий з Христом. Живу вже не я, а живе Христос у мені. А що живу тепер у тілі, то живу вірою в Божого Сина, який полюбив мене й видав себе за мене.

Алилуя, глас 1: Пом'яни громаду Твою, яку придбав Ти від початку (Пс. 73,2). *Стих:* Бог же – цар наш спередвіку, учинив спасіння посеред землі (Пс. 73,12).

Євангеліє ~ Марко 8:34-9:1 ~ *Сказав Господь:* Коли хтось хоче йти за мною, хай зречеться себе самого, візьме на себе хрест свій і йде слідом за мною. Бо хто хоче спасти свою душу, той її погубить; а хто погубить свою душу мене ради та Євангелії, той її спасе. Бо яка користь людині здобути світ увесь, а занапастити свою душу? Що бо людина може дати взамін за власну душу? Хто, отже, буде соромитися мене й моїх слів перед цим родом перелюбним та грішним, того посоромиться і Син Чоловічий, коли прийде у славі Отця свого з святими ангелами. І сказав їм: Істинно кажу вам: Є деякі з отут присутніх, що не зазнають смерті, аж поки не вздріють Царства Божого, що прийде у могутності.

Замість Достойно, співаємо: Величай, душе моя, пречесний хрест Господній. **І далі ірмос, глас 8:** Таїнственный рай Ти, Богородице, що невоздільно виростила Христа. Він на землі насадив хресне життєносне древо. Йому, що його нині возносять, поклоняючися, Тебе величаємо.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліть Його во вишніх. Знаменувалося на нас світло лица Твого, Господи (Пс. 4,7). Алилуя, алилуя, алилуя.

Наприкінці Літургії співаємо:

Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє воскресіння Твоє славим (3х).

TAKING UP YOUR CROSS (*Mark 8:11-9:1*)

There are number of passages that we find in one of the Gospels but not in the others. The raising of Lazarus, for example, is recorded only in John. The birth of John the Baptist, certain of the Lord's parables, such as the Good Samaritan, and Jesus' washing of the disciples' feet are found in only one Gospel, not the others. It may be that the people who first witnessed one of these events or heard a certain teaching were important to the local community and emphasized it in their preaching. Thus this episode found a place in the Gospel written in that community.

This is not the case with the Lord's call for anyone who would seek to be His follower to *"take up his cross and follow me"* (Mk 8:34). This teaching is found in each of the four Gospels, suggesting it was important to the first Christians throughout the early Church. One could not be a Christian without carrying one's cross, they all affirmed, but what does this key passage mean? What is one's cross? Is it one's spouse or one's rheumatism, as is often held, or is it something more?

In the ancient world the cross was a symbol of shame reserved for executing the least important members of society. From about the sixth century BC until the practice was abolished by the Emperor St. Constantine the Great in the fourth century AD, crucifixion was the "preferred" method of executing slaves, captives and the worst criminals who had no rights in the ruling culture. The painful nature of this punishment is the source of our English word excruciating.

For Christians the cross quickly became the symbol of sacrifice, of self-giving in imitation of Christ. As Christ's sacrifice on the cross became the moment of His glorification, so the Christian's sacrifice would be seen as the time of his or her exaltation with Christ as well.

The first Christians were acutely aware that they might be called to follow Christ to a literal cross, sacrificing their lives as He did. Thus the apostolic brothers Peter and Andrew and some others were actually crucified by pagan authorities. Countless others since then have met their deaths in a host of ways.

For the follower of Christ martyrdom is never very far away. Christians today in many parts of Asia and Africa are giving up their lives rather than deny their faith in Christ their Savior. Recently a watchdog group in Europe concluded that throughout the world more than 100,000 Christians are killed each year “because of some relation to their faith.”

As Christ’s death was the consequence of His assuming our whole nature, the sacrifice of blood-martyrdom is inseparably tied to the martyr’s witness to Christ. The very word martyr means witness, a witness made at the cost of one’s life. The Gospel indicates another kind of witnessing unto death in this passage, when Christ says, *“let him deny himself, and take up his cross...”* (Mk 8:34). In addition to our physical life which may be sacrificed in blood-martyrdom, we also have an inner life the life of our ego. We want to do this, own that, eat or drink this. We can satisfy every urge our material resources allow or we can deny ourselves to witness to Christ. This is the heart of asceticism, whether in its institutional expression, monasticism, or in the call of every Christian to place God and others first in our lives.

ЯК ПОЯСНИТИ ДИТИНІ, ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНО МОЛИТИСЯ?

З найменшого віку дитина потребує такої сімейної атмосфери, в якій через слова, жести, поведінку та зображення, які її оточують, вона може відкрити живу присутність Господа Бога. Багато з нас, напевне, пригадує, як у дитинстві перед сном мати робила нам на чолі знак святого хреста, супроводжуючи це благословення словами: *“Бог з Тобою, дитинко”*. Які це звичайні жести і слова, але наскільки вони дозволяють відчуті люблячу Божу присутність у нашому житті!

Але як пояснити дитині, для чого потрібно молитися? Звичайно, однієї готової відповіді немає, бо до кожної дитини потрібно підходити індивідуально, беручи до уваги не тільки її розвиток, але і умови, в яких вона зростає, її вдачу, вразливість тощо. Один з варіантів відповіді може бути таким: *“Ти знаєш, що мама і тато Тебе дуже люблять, навіть коли не бачиш їх. А коли вони повертають, наприклад, з роботи, Ти розповідаєш їм про усе, що сталося з Тобою впродовж дня. Що Тебе втішило чи засмутило. Молитва є подібною на таку розмову з батьками. Коли Ти уважно молишся – тоді Ти говориш з Богом, як зі своїми батьками. А Господь уважно і з любов’ю вислуховує усе, про що Ти йому розповідаєш, радіючи Твоїй щирості і відвертості”*.

Батьки також повинні пам’ятати, що готова вивчена на пам’ять молитва завжди повинна супроводжуватися спонтанною безпосередньою молитвою, висловленою своїми власними словами. Навчити дитину молитися – це насамперед дати їй зрозуміти і відчуті, що Бог є близько і любить нас. А цього можемо навчити своїм власним прикладом і набожною поведінкою набагато більше, ніж словами. Бо молитва дитини перебуває у прямій залежності від Вашої власної молитви.

Молитва – це також необхідний елемент для виховання у вірі. Усі наші розповіді про Бога не дадуть ніякого результату, якщо водночас ми не навчимо дитину говорити до Бога і з Богом.

Діти люблять молитися. Від Бога вони отримали цю надприродну схильність до молитви. Тому батькам і вихователям не важко навчити дитини молитися, якщо вони роблять це з власним переконанням і любов’ю.